

เรื่อง

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

เนื้อหา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ที่ ศธ

๑๑๘๑/๘๕๑๗ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า
ด้วยคณะอนุกรรมการการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ แผนงานส่งเสริมการจัดการ
ศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดทำร่างหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้น ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อใช้ในการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในการจัดการศึกษา กรณีจะจัดการศึกษาขั้นใหม่ และในกรณีที่ขอรับโอน ซึ่งจะเป็น
ประเด็นเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติและเป็นแนวทางในการดำเนินการ
ต่อไปของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะอนุกรรมการแผนงานส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นโดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงขอหารือใน
ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ คือ

๑. ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการจัดใหม่หรือรับการถ่ายโอนจากหน่วยงานเดิมไปจัดเอง จะต้องผ่านการประเมินความพร้อมตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

๒. ถ้าจะต้องผ่านการประเมินความพร้อม จะเป็นการประเมินความพร้อมในทุก ๆ ด้านรวมทั้งการประเมินเพื่อดูแลมาตรฐานและคุณภาพ ใช่หรือไม่

๓. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะจัดการศึกษา โดยใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ใช้งบประมาณจากรัฐ จะต้องผ่านการประเมินความพร้อมหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวประกอบกับคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี(สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) และผู้แทนสำนักงานปฏิรูปการศึกษาแล้วมีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการจัดใหม่หรือรับการถ่ายโอนจากหน่วยงานเดิมไปจัดเอง จะต้องผ่านการประเมินความพร้อมตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ นั้น เห็นว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ก่อนมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีอำนาจในการจัดการศึกษาภายใต้บังคับแห่งกฎหมายนั้น ๆ ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติมาตรา ๕๐ (๖)^[๑] มาตรา ๕๓ (๑)^[๒] และมาตรา ๕๖ (๑)^[๓] แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.

๒๕๔๖ มาตรา ๖๗ (๕)^[๔] แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.

๒๕๓๗ มาตรา ๖๒ (๑๔)^[๔] แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.

๒๕๔๒ และมาตรา ๘๙ (๒๑)^[๖] แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๕๒๘ ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ มีอำนาจจัดการศึกษาภายใต้บังคับ

แห่งกฎหมาย ซึ่งหมายความว่า ถ้ามีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาใช้บังคับอยู่ การจัดการ

ศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ก็จะต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ของกฎหมายเกี่ยวกับ

การจัดการศึกษานั้นด้วย ซึ่งในขณะนั้นไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่บังคับว่า

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องผ่านการประเมินความพร้อมก่อนจึงจะจัดการศึกษาได้ ดังนั้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจึงจัดการศึกษาภายในท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมาย

จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ กำหนดได้ โดยไม่ต้องผ่านการประเมินความพร้อม

แต่อย่างใด

ต่อมาเมื่อมีการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

ซึ่งเป็นกฎหมายที่ได้ตราขึ้นเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามมาตรา ๘๑^[๗] และมาตรา ๔๓

วรรคสอง^[๘] ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย^[๙] โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นกฎหมาย

แม่บทในการบริหารและการจัดการศึกษาอบรม ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์ใน

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในมาตรา ๔๑^[๑๐] และมาตรา ๔๒^[๑๑]

โดยมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความ

เหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้

กำหนดให้กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความ

พร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ จึงเป็นกรณีที่มีกฎหมายเกี่ยวกับ

การจัดการศึกษาขึ้นใช้บังคับกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ดังนั้น การจัดการศึกษาของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากจะต้องเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ แล้ว ก็จะต้องอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๒ ด้วย กล่าวคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับได้ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นและความพร้อมดังกล่าวนี้ก็ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการซึ่งกระทรวงการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจะได้กำหนดขึ้นเสียก่อน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจึงจะมีสิทธิจัดการศึกษาภายในท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ได้

สำหรับการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะทางด้านการจัดการศึกษาที่รัฐดำเนินการอยู่ให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ นั้น มาตรา ๓๐ (๑)^{*(๑๒)} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในระยะเวลาที่กำหนด และ มาตรา ๓๒^{*(๑๓)} แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในการจัดทำแผนปฏิบัติการดังกล่าว คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อาจเสนอให้มีการแก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เมื่อไม่ปรากฏว่าในขณะนี้ได้มีการแก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการดังกล่าวให้แตกต่างจากกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน การถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ และจะต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์การจัดการศึกษาตามมาตรา ๕๑^{*(๑๔)} และมาตรา ๕๒^{*(๑๕)} แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตามโดยที่บทเฉพาะกาล มาตรา ๗๓^{*(๑๖)} แห่งพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดมิให้นำบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษา และหมวด ๗ ว่าด้วยครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มาใช้บังคับจนกว่าจะได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวดดังกล่าว รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ เมื่อปรากฏว่ายังไม่ได้มีการดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดดังกล่าว และยังไม่ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ กระทรวงศึกษาธิการจึงยังไม่อาจนำบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๔๑^[๑๗] และมาตรา ๔๒^[๑๘] ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบทบัญญัติในหมวด ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้บังคับกับการจัดการศึกษาและการรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

กล่าวโดยสรุป ในขณะนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงยังมีสิทธิจัดการศึกษาทั้งที่จะจัดขึ้นตามอำนาจหน้าที่และรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ โดยไม่ต้องผ่านการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒^[๑๙] แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จนกว่าจะได้มีการดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา ๗๓^[๒๐] แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ครบถ้วนแล้ว

ประเด็นที่สอง ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องผ่านการประเมินความพร้อมจะเป็นการประเมินความพร้อมในทุก ๆ ด้านรวมทั้งการประเมินเพื่อดูแลมาตรฐานและคุณภาพใช้หรือไม่ นั้น เห็นว่า หลักเกณฑ์ในการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจะได้นำมาจัดขึ้นตามบทบัญญัติมาตรา ๔๒^[๒๑] แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดจะมีสิทธิจัดการศึกษาเพื่อให้การจัดการศึกษาได้มาตรฐาน สอดคล้องกับนโยบายและเป็นไปตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖^[๒๒] และมาตรา ๗^[๒๓] แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งหลักเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะประกอบด้วยเรื่องใดบ้างนั้น ย่อมเป็นอำนาจของกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่จะพิจารณากำหนดขึ้นตามหลักการจัดการศึกษาและนำมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดจะสามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐาน การศึกษา ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดจะมีสิทธิจัดการศึกษาได้ จึงต้องผ่านการประเมิน ความพร้อมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจะกำหนดขึ้นดังกล่าว

ประเด็นที่สาม กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะจัดการศึกษา โดยใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ใช้งบประมาณจากรัฐ จะต้องผ่านการ ประเมินความพร้อมตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อ ได้ให้ความเห็นในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้อง อยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๔๑^[๒๔] และมาตรา ๔๒^[๒๔] แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และไม่มีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัตินี้ยกเว้นให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่ใช้งบประมาณของตนเองจัดการศึกษาได้ โดยไม่ต้องผ่านการประเมินความพร้อม ดังนั้น แม้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในด้านงบประมาณของตนเองที่จะจัด

การศึกษาโดยไม่ใช้งบประมาณจากรัฐก็ต้องผ่านการประเมินความพร้อมตามหลักเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาตามที่กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจะได้กำหนดขึ้นตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษากา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษากา

กรกฎาคม ๒๕๕๔

*ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๖๐๑/๐๗๐๕ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษากามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

*^[๑] มาตรา ๕๐ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๖) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม

ฯลฯ

ฯลฯ

*^[๒] มาตรา ๕๓ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

(๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐

ฯลฯ

ฯลฯ

^{*[๓]} มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล
ดังต่อไปนี้

(๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๓

ฯลฯ

ฯลฯ

^{*[๔]} มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้อง
ทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ฯลฯ

ฯลฯ

^{*[๕]} มาตรา ๖๒ ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมาย เมืองพัทยาที่มีอำนาจหน้าที่
ดำเนินการในเขตเมืองพัทยาในเรื่องดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๑๔) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นของเทศบาลนครหรือ
ของเมืองพัทยา

ฯลฯ

ฯลฯ

^{*[๖]} มาตรา ๘๙ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่
ดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานครในเรื่องดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒๑) การจัดการศึกษา

ฯลฯ

ฯลฯ

^{*[๗]} มาตรา ๘๑ รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรม

ให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้ สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึก ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาระบบวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมของชาติ

*[๔] มาตรา ๔๓ ๑๑๑ ๑๑๑

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๑๑๑ ๑๑๑

*[๕] เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยกำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษา อบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้ สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึก ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดการศึกษาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาระบบวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและ วัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งในการจัดการศึกษาของรัฐให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้ความคุ้มครองการจัดการศึกษา อบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ดังนั้น จึงสมควรมีกฎหมายว่า ด้วยการศึกษาระดับชาติ เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการการศึกษาอบรมให้ สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

*^[๑๐] มาตรา ๔๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น

*^[๑๑] มาตรา ๔๒ ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม ในการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐาน การศึกษารวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น

*^[๑๒] มาตรา ๓๐ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจทำให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ใน วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลา ดังนี้

(ก) ภารกิจที่เป็นการดำเนินการซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น หรือภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการ ให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ข) ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและ กระทบถึงองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ค) ภารกิจที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ให้ดำเนินการ ให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

ฯลฯ

ฯลฯ

*^[๑๓] มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอน การกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอย่างน้อย ต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็น เพื่อดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ฯลฯ

ฯลฯ

*^[๑๔] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐, ข้างต้น

*^[๑๕] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๑, ข้างต้น

*^[๑๖] มาตรา ๗๓ ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติในหมวด ๕ การบริหารและการจัดการศึกษาและหมวด ๗ ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มาใช้บังคับจนกว่าจะได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวดดังกล่าว รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

*^[๑๗] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐, ข้างต้น

*^[๑๘] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๑, ข้างต้น

*^[๑๙] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๑, ข้างต้น

*^[๒๐] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๖, ข้างต้น

*^[๒๑] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๑, ข้างต้น

*^[๒๒] มาตรา ๖ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

*^[๒๓] มาตรา ๗ ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็น

สากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ
รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

*^[๒๔] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐, ข้างต้น

*^[๒๕] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๑, ข้างต้น